

Naslov originala:
LE OCCASIONI
Eugenio Montale

Copyright © 2018 The Italian Literary Agency
Copyright © 2018 ovog izdanja KONTRAST izdavaštvo

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Urednica:
Jelena Nidžović

Prevod:
Gordana Subotić

Lektura i korektura:
Kontrast izdavaštvo

Dizajn korica:
Dragana Nikolić

Štampa:
F.U.K. d.o.o.

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast, Beograd
Klaonička 2, Zemun
e-mail: jakkontrast@gmail.com
kontrastizdavastvo.com
facebook.com/KontrastIzdavastvo

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

EUĐENIO MONTALE

PRILIKE

sa italijanskog prevela Gordana Subotić

KONTRAST
Beograd, 2018.

Referentno izdanje:
Prilike 1928–1939.
Priređivač: Dante Izela
Einaudi, Torino 1996.

BALKON

Lakom se činila igra
ni u šta preobraziti prostor
što mi je u čami neizvesnoj
otvorio tvoj izvesni plam.

Sad toj praznini sam dodao
svaki svoj zakasneli motiv
na vrleti goljoj probija se
briga da dočekam te živ.

Život što prosijava
onaj je što samo ti ga vidiš.
K njemu se naginješ s ovog
prozora što ne osvetljava.

I STARI STIHOVI

Sećam se leptira što je ušao
vetrovima razmahanim u večeri zadimljenoj
na obali mirnoj ispranoj
gnevnim pohodom pene.
Uskomešao je sav vazduh sutona ka ognju
zapadnom uz treperenje žala
što vodu od kopna deli; i zamukli vrh
svetionika što se belasa na
Tinovoj hridi, bledoplavoj, triput
blesnu pa zgasnu u neko drugo zlato.

Majka je moja kraj mene sedela,
za stolom karata punim
sve dve i dve uspravljenim kao
šatori patuljasti za vojnike
unukā već snom omamljenih.
S plahovitih visina odvajao se
oblak vazduha mrzlog, plavio
gnezdo Kornilje zardale.
Potom bi potpuna tmuša, a s mora
grmljavina potmula i uporna kao dugačak
skladan koncert i nadimanje
bledila valovitog s one strane živice
potkresane od pitosfore. U uzan
prostor moje sobe, gde lampa
treperi u mreži jedne mindušice,
probi se leptir, do abažura
stiže a perlice što ga obavijaše

zidove šarajuć odsevima senovitim
frizovima sličnim rasuše se i
preko beline zidova prelete
snop samohodan tananih niti.

Beše to insekt gnusan gubice
oštre, očiju obavijenih nečim nalik
skerletnom oreolu na lobanji
ljudskoj; a kad bi ruka neka
da ga zgromi stala siktaj bi procedio jedak
što užasava.

Više puta potmulo o sto udari,
o okna se odbi vetrom zalupljena,
pa sam pronašavši vazdušni put,
u tmuši nestade. Iz luke
u Vernacu svetla na mahove zbrisana
behu bujanjem talasa
nevidljivih u noćnoj dubini.

Tad vrati se leptir u nišu
što lampu je omeđila, spusti se
na novine na stolu, potkači
mahnit karte oblećući –
te zauvek ostade
sa stvarima što svršavaju u krugu

kao dan pouzdanom, a sećanje
ih u sebi nadima, žive
životom što od podzemlja odudara: zajedno
s licima poznatim koja danas seje
ne više san, već druga jedna čama; pokraj
zidova drevnih, na žalovima, na tartani

što tovari
trupce borove na obali svakog meseca,
na znak potoka što u more se survava
i korito svoje potkopava.

BIVO

Pakao nežni na mahove gomilao je
u levku odjekujućem megafona
nemire svih boja. S večeri se
u mlazevima prazniše kamioni.
Isparavala je maglovota pripeka
nad zatonom uzavrelim; dole je luk
svetlucavi morsku struju iscrtavao
a svetina beše spremna za proboj. Jedan crnac
je dremuckao u svetlosnom snopu
što je presecao tamu; žene na pristanu
vedre i meke čekale su
splav da stane. Rekoh sebi:
Bivole! – a ime se odazva.
Survavao sam se
u limb gde glasovi zamiru
od krvi a plameni jezici pogled pale
kao odsjaji ogledala.

Začuh odsečne praske, videh uokolo
leđa izvijena izbrazdana uskovitlana
na stazi.

KEEPSAKE

Fanfan je ponovo pobjednik; Moli
se prodaje na dražbi: reflektor prži.
Serkuf krupnim koracima prelazi gornju palubu.

Gaspar novce u svojoj rupi broji.
U vedro popodne spustio se
sneg, cvrčak se u gnezdo vraća.
U naboru sećanja Fatinica izdiše,
od Tonija osta samo krik.
Lažni Španci u zamku razbojnika
izigravaju; al iz džepa jednog
strašni budilnik pišti.
Markiz Mudrijaš na ulicu je
vraćen; Cefirino nesrećni
ponovo je prodavac; razleže se Apotekar
a gromovnici po podu prašte.

Musketari samostan napuštaju,
Van Šliš u sedlu juri, Takimini
se vijori, Lutka je napunjena.
(Imari se u svoj stan vraća.)
Larivodijer privlačni, Pitu
popreko pruženi. Petko
zelena ostrva sanja i ne pleše više.

LINDAU

Donosi vam lasta
vlati trave, ne bi da život prođe.
Al međ' nasipima, noću, voda tmasta
kamenje glođe.
Pod bakljama dimnim obalama pustim
vazda kakva senka tumara.
U obručü trga svetina se vrsti
dok parobrod klopara.

KUPALIŠTA LUKE

Između potmulih udaraca kestena
i stenjanja bujice
što sjedinjuju zvuke svoje
okleva srce.

Prerana zima što se od bure
ježi. Naginjem se
preko ivice što u ledu otapa
praskozorje dana.

Mramori, granje –
i uz jedan trzaj obruši se
lišće crnike kao strele
u jarak.

Poslednje stado promiče u magli
njenog daha.

KAMENOLOM U JESEN

na koji se spušta srebrnasto proleće
i sjajem okružuje svaki ukras,
šišarke opale, blesak
mreža razapetih i krhotina,

vratit će se, vratiti na led
dobrota jedne ruke,
preći će nebom dalekim
rulja blistava što nas pljačka.